

Poroč. Vzhodnoalp.-dinar. dr. preuč. veget. 14
 Mitteil. Ostalp.-dinar. Ges. Vegetationsk. 14
 Comun. Soc. stud. veget. Alp. orient. dinar. 14

Ljubljana 1978

KRONIKA 14. ZBOROVANJA

Ivo PUNCER & Tone WRABER

Na letni generalni skupščini našega društva v Zürichu 1972. leta je bilo sklenjeno, da naslednje zborovanje organizira Jugoslavija oziroma Slovenija. Organizacija je bila zaupana Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani, njenemu Biološkemu inštitutu Jovana Hadžija. Tematiko in shemo celotnega programa simpozija je soglasno sprejelo in potrdilo razširjeno predsedstvo našega društva na svoji seji na Tappenkarseehütte (Radstädter Tauern) leta 1973.

14. mednarodno posvetovanje z okoli 90 udeležencev iz Jugoslavije, Avstrije, Italije, Švice, Zvezne republike Nemčije, Francije in Madžarske je bilo od 21. 7. do 27. 7. 1974 v Ljubljani. Temi zborovanja sta bili: »Vegetacija dinarskega in alpskega sveta Slovenije« in »Življenjsko okolje in vegetacija«. Začetna dva dneva so bili na programu referati. Prvi dan so bili uvodni prispevki prirediteljev, ki so udeležence seznanili s floro in vegetacijo dinarskega in alpskega sveta Slovenije ter glavnimi ekološkimi parametri našega prostora (M. CIGLAR, V. GREGORIČ, A. HOČEVAR, LJ. ILIJANIČ, L. MARINČEK, E. MAYER, S. PETERLIN, I. PUNCER, A. ŠERCELJ, B. VOVK, T. WRABER in M. ZUPANČIČ). Naslednji dan pa so izpolnili program referati povabljenih članov, zastopnikov posameznih dežel članic društva (H. EM, Skopje, B. FABIJANIČ, Sarajevo, P. FUKAREK, Sarajevo, H. HARTL, Celovec, S. HORVATIČ, Zagreb, D. LAUSI, Trst, H. NIKLFELD, Dunaj in G. WENDELBERGER, Dunaj).

Vsi udeleženci so dobili ob prihodu simpozijsko gradivo, ki je poleg drugega vsebovalo tiskani program in vodič po ekskurzijah, v slovenščini, srbohrvaščini in nemščini.

V času bivanja v Ljubljani sta vse udeležence sprejela predsednik SAZU Josip VIDMAR, ki je bil tudi pokrovitelj 14. zborovanja, in predsednik Mestne skupščine Ljubljana ing. Tone KOVIČ, ob tej priložnosti je udeležence posebej pozdravil podpredsednik Izvršnega sveta SR Slovenije dr. Avguštin LAH.

Med delovnim programom posvetovanja smo udeležencem predstavili tudi nekaj drobcev iz bogate kulturne zakladnice našega naroda.

O poteku 14. zborovanja je poročalo tudi dnevno časopisje.

Drugi del zborovanja so izpolnile ekskurzije.

Pot prve ekskurzije nas je peljala iz Ljubljane ob vzhodnem obrobju prostranega Ljubljanskega barja (16.000 ha), na katerem so vidni posamezni osamelci, ki se dvigujejo nad barjanskim dnem. Poraščajo jih jelovi gozdovi, največkrat antropogeno spremenjeni v gozdičke belega gabra in belega gabra

Miha Maleš: Stara Ljubljana

in doba (*Quercus-Carpinetum* s. 1.). Ljubljansko barje pripada po fitogeografski razdelitvi Slovenije (M. WRABER 1969) k predalpskemu svetu. Pri Škofljici smo zapustili Ljubljansko kotlino in prešli v predinarski svet, ki fiziognomsko označuje razgibano gričevje dolomitne in apnenčaste sestave. Na ugodnih legah so zaselki in vasi, ki dajejo krajini značilen videz s svojimi njivami in senošetmi. To podobo dopolnjuje gozdna odeja, ki je pogosto pretrgana in je ustrezno reliefu oblikovana v manjše in večje zaplete. Področje poraščajo bu-

Zemljevid z vrisanimi smermi ekskurzij. 1 — Kočevsko, 2 — Cerkniško jezero—Trnovski gozd—Bovec, 3 — Mangart, 4 — Vršič—Mala Pišnica

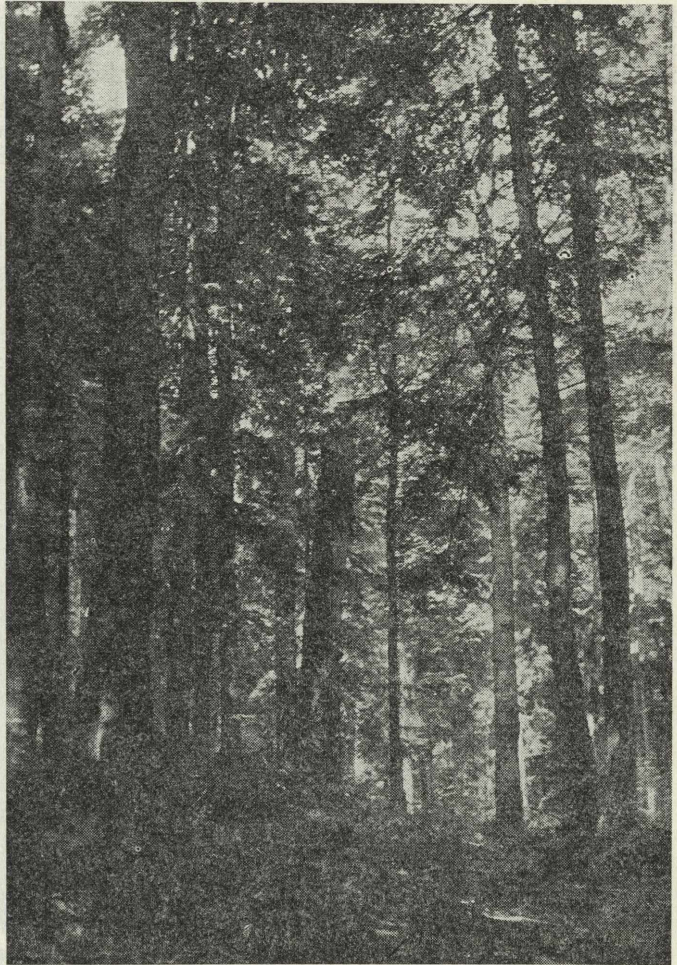
hovi gozdovi (*Ostryo-Fagetum*, *Dentario-Fagetum*, *Luzulo-Fagetum*) in gozdovi belega gabra in hrasta (*Asperulo-Carpinetum*, *Luzulo-Carpinetum*) na rjavih pokarbonatnih tleh in rendzinah, ki so večinoma pod močnim in dolgotrajnim človekovim vplivom. Dandanes razlikujemo tod vrsto degradacijskih oblik in razvojnih stadijev vegetacije, ki potekajo v različnih razvojnih smereh in po svoje prispevajo k še večji raznolikosti vegetacijske oodeje tega področja. Grebene in vršičke na ekstremnih dolomitnih rastiščih s plitvo, suho

in skeletno rendzino poraščajo gozdčki rdečega bora (*Genisto-Pinetum*). Na vložkih permskih in karbonskih peščenjakov pa se nahajajo acidofilni bukovi in borovi gozdovi na kisljih rjavih tleh različne globine (*Blechno-Fagetum*, *Myrtillo-Pinetum*). Travišča tega območja so pretežno gojena (*Arrhenatheretum* s. l.) in so za kmečki živelj gospodarsko zelo pomembna. Ostala traviščna vegetacija pa pripada gospodarsko manj donosnim, a floristično bogatim združbam (*Bromo-Plantaginatum*, *Bromo-Brachypodietum pinnati*).

Rastiščna posebnost na Dolenjskem so pleistocenski nanosi rdečerjave ilovice povrh karbonatne podlage, na katerih je razvita acidofilna vegetacija.

Pod Muljavo smo se pridružili toku Krke, ki izvira v bližini in s svojim slikovitim tokom in značilnimi naravnimi pragovi iz lehnjaka deli kraško planoto Suhe Krajine na dva dela. Pri Soteski smo prečkali Krko in se pri Podturnu začeli strmo vzpenjati na masiv Kočevskega Roga (1100m). Tu se srečamo z otokom dinarskega fitogeografskega območja, ki mu pripada vsa visokokraška Roška planota. Podnebje Kočevske uvrščamo v območje zmerno humidne klime, ki je ugodna za gozdno vegetacijo. Kljub relativno majhnemu ozemlju se čutijo precejšnje podnebne razlike. Na eni strani se odražajo nizki temperaturni minimi s hitrim in močnim kolebanjem temperature, na drugi strani v smeri Dinaridov pa območje velike namočenosti. Iz Kolpske in Novomeške doline pa vpliva bistveno toplejša in relativno suha klima. Letna količina padavin v Kočevju je 1406 mm, ki na Rogu naraste do 2000 mm, proti Novemu mestu in Brežicam pa upade na 1000 mm letno. Že pri vznožju masiva pridemo v jelovo-bukov gozd (*Abieti-Fagetum dinaricum*). Gozdna cesta nas pelje po razgibanem visokokraškem svetu skozi strnjeno jelovo-bukove gozdove na rjavih pokarbonatnih tleh in rendzinah različne globine, prek nekdanje kočevarske vasi Podstenice na opuščeno žago Rog in do tu k prvemu objektu na tej ekskurziji, pragozdnemu rezervatu »Rajhenavski Rog«, ki v celoti pripada osnovni združbi *Abieti-Fagetum dinaricum*. Od žage Rog smo se zložno spustili po jugozahodni strani Roga skozi jelovo-bukove sestoje v čiste bukove gozdove (*Dentario-Fagetum*) in grmišča okoli vasi Rajhenav ter pred vasjo Koprivnik zavili proti zahodu oziroma Kočevju. Tu je sploščeni Lovski vrh (Sv. Ana, 828 m), naš drugi objekt na tej ekskurziji. Pred nami se je razprostrl pogled na opuščena kočevarska naselja, ki jih ponovno prerašča grmišče in gozd. Soočili smo se z značilnim primerom propada kulturne krajine, ki tod obsega prostrane površine in je vegetacijska, gospodarska in socialna posebnost teh krajev. Ob poti proti Kočevju so bukovi gozdovi (*Dentario-Fagetum*, *Ostryo-Fagetum*) in večje površine sekundarnih gozdov belega gabra, ki skupaj z grmišči tvorijo različne vegetacijske razvojne stadije, značilne za Kočevsko. Travišča, ki so v okolici bivših naselij, pripadajo združbi *Bromo-Brachypodietum pinnati*. Prek Kočevja (460 m) smo se vračali po Kočevskem in Ribniškem polju do Robnice. Med Ribnico in Turjakom na kislji podlagi peščenjakov in skrilavcev perma, karbena in werfna uspevajo acidofilni jelovi gozdovi na kisljih rjavih tleh in psevdogleju (*Galio-Abietetum*, *Baz-zanio Abietetum*). Od Turjaka naprej smo prešli v dolomitni svet z značilnostmi dolenskega gričevja in se spustili proti obrobju Ljubljanskega barja, kjer se je pot prve ekskurzije sklenila. Udeležencem pa ne bodo ostali v spominu samo zanimiva pokrajina in vegetacija, temveč tudi bogato kosilo na prostem, ki ga je organiziralo Gozdno gospodarstvo iz Kočevja na Lovskem vrhu, ter muzeja v Ribnici, z živim prikazom izdelovanja suhe robe, popestrelega z zastopstvom domačih pevcev.

Pragozdni rezervat
Rajhenavski Rog
na Kočevskem,
združba *Abieti-
Fagetum dinaricum*
(foto I. Puncer)

Druga ekskurzija nas je vodilo iz Ljubljane proti zahodu ob severnem obrobju Ljubljanskega barja k Vrhniki. Na desni strani naše trase je v nižini silikatni svet permokarbonskega in werfna, z acidofilno vegetacijo bukavih, jelovih in borovih gozdov na kisljih tleh in psevdogleju (*Blechno-Fagetum*, *Bazzanio-Abietetum*, *Galio-Abietetum*, *Myrtillo-Pinetum*). Pri Vrhniki zapuščamo predalpski svet in prehajamo v dinarskega, ki ga zapustimo šele v Trnovem na robu Trnovskega gozda. Za podnebje visokega krasa je značilna velika namočenost, ki je posledica bariernega učinka Dinarskega masiva ob katerem se vlažni zračni tokovi iz smeri morja proti kontinentu močno odcepijo. Tako so letni povprečni padavin tod precej visoki in se gibljejo od 1500—2000 mm. Klima je dinarsko-kontinentalna z vplivom submediterana. Vmes je izoblikovana vrsta lokalnoklimatičnih režimov, ki skupno z razgibanim reliefom vplivajo na pisanost vegetacijske odeje. Vso pot do Cerkniškega jezera (550 m) nas spremlja na obeh straneh jelovo bukovo gozd (*Abieti-Fagetum dinaricum*).

Nad jezerom proti severu je Slivnica (1114 m), ki je iz dolomita in poraščena na toplih legah s termofilnim bukovim gozdom na rendzini (*Ostryo-Fagetum*) in termofilnim grmiščem gabrovca in malega jesena (*Quercu-Ostryetum*). Traviščna vegetacija je *Bromo-Brachypodietum pinnati*, okoli naselij pa so gojeni travniki tipa *Arrhenatheretum*. Na nasprotni strani omejuje Cerknško jezero masiv Notranjskih Javornikov (1258 m) s svojimi mogočnimi gozdovi bukve in jelke. Ob vznožju Javornikov je skrit zaliv Zadnji kraj, ki je rezervat, še posebej za vodne ptice. Samo Cerknško jezero je fenomen kraškega presihajočega jezera, ki se v poletnih mesecih osuši, v deževnih jesenskih in pomladanskih mesecih pa dosega površino tudi do 30 m². Tu je bil objekt pri Lipsenju, vlažni travnik iz zveze *Molinion (Deschampsio-Sanguisorbetum)*. Nekoliko dalje ob jezeru je bil naslednji objekt s kompleksom barske vegetacije iz zveze *Rhynchosporion albae* in *Eriophorion latifolii (Caricion davallianae)*.

Vračali smo se skozi Cerknico prek Rakovega Škocijana, ki je naravni park bogat kraških znamenitosti. Iz Postojne, po ogledu jame, smo nadaljevali pot skozi Vipavsko dolino na visokokraško planoto Trnovskega gozda. Tod se že srečamo s prvimi nasadi črnega bora (*Pinus nigra*). Na Nanosu so že rastišča montanskega submediteranskega bukovega gozda (*Seslerio-Fagetum*) in submediteranska grmišča gabrovca (*Seslerio-Ostryetum*). Travišča oziroma kamenišča porašča združba *Carici humilis-Centaureetum rupestris*. Do Predmeje (900 m) nas spremlja ta vegetacija z vmesnimi prekinitevami vse do vstopa v Trnovski gozd. Po Gozdni cesti se vzpnemo in nato spustimo v Smrečje, manjšo dolino mraziščnega značaja, kjer je bil izbran naslednji objekt. Smrekov gozd, ki porašča doline Smrečja, Velike Lazne in Male Lazne pripada montanskim smrekovim gozdovom in je tod azonalno razširjen (*Luzulo albidiae-Piceetum*).

Trnovsko planoto smo zapustili v vasi Trnovo in se spustili v submediteranski svet spodnje Soške doline v Novo Gorico (126 m). Ob slikoviti Soči, ki je globoko vrezala svojo strugo med Banjško planoto, Goriškimi Brdi in Korado, smo nadaljevali pot proti Tolminu, Strme, mestoma neprehodne skalnate bregove Soče porašča združba *Seslerio-Ostryetum*, ki v višjih legah prehaja v *Seslerio-Fagetum*. Submediteranski vpliv sega po Soči in ob njen daleč v predalpski in alpski svet, kar se zrcali tudi v floristični sestavi združb. V širši okolici Tolmina in Kobarida se medsebojni klimatski vplivi submediterana in Alp najmočnejše prepletajo in tu nekeje poteka tudi tromeja med submediteranskim, predalpskim in alpskim fitogeografskim območjem Slovenije. Nad Tolminom je v strmih, neprehodnih legah termofilna združba *Cytisantho-Ostryetum*, ki je tod le fragmentarno razvita, njen strnjen areal pa je nad Bohinjskim jezerom v stenah Komarče. Na ugodnejših rastiščih dobimo *Ostryo-Fagetum*, ki prehaja v višjih in hladnejših legah v alpski bukov gozd (*Anemone trifoliae-Fagetum*). Na desni (v smeri vožnje) so Krn (2245 m) in Polovnik (1483 m), na levi pa Stol (1668 m), Kanin (2587 m) in Rombon (2208 m), ki so poraščeni do višine 1200 oziroma 1500 m z različnimi variantami alpskega bukovega gozda (*Anemone-Fagetum*), ki je tudi najbolj razširjena gozdna združba našega alpskega sveta. Pod mogočnim Kaninom je Bovec (483 m), ki je zaključna točka te ekskurzije in izhodišče naslednjih dveh (I. Puncer).

Po nevihti prejšnjega večera nas je sončno jutro 26. julija prijetno presenetilo, organizatorjem pa se je odvalil od srca težak kamen, saj je bila predvidena ekskurzija na Mangart povsem odvisna od vsaj za silo primernege vremena. Mimo Kluž smo se odpeljali v dolino Koritnice, ki jo z vseh strani

Smrečje v Trnovskem gozdu, združba *Luzulo albidae-Piceetum majanthemetosum*
(foto I. Puncer)

obdajajo mogočni vrhovi Julijskih Alp. Žal za ogled gozdov s črnim borom (*Orno-Pinetum nigrae*), ki poraščajo pobočja nad Koritnico v posebni, floristično obubožani obliki (ni npr. vrst *Bupleurum ranunculoides* subsp. *canalense*, *Euphorbia triflora* subsp. *kernerii* in *Knautia ressmannii*), ni bilo časa, pa smo se skozi Log pod Mangartom odpeljali naprej proti Predelu. Malo pred tem zgodovinskim prehodom, nekdanjo mejo med Primorsko in Koroško, zdaj med Jugoslavijo in Italijo, se odcepi 11 km dolga cesta na sedlo Mangarta. Tudi lepih bukovih gozdov (*Anemone-Fagetum*) ob cesti si nismo ogledali, pač pa nas je ovinkasta cesta vodila vedno više, dokler nas vozila niso odložila na najvišji točki mangartske ceste, skoraj 2100 m visoko. Od tod je bilo le nekaj korakov na travnat nos, že na italijanskem ozemlju, s katerega se je nudil imeniten pogled na Mangartska jezera v globini, na nizke gozdnate Karavanke in prek Dobrača dalje na sever. Udeleženci so slišali za glavne

geobotanične značilnosti Julijskih Alp, nakar so se podrobneje posvetili rastlinskemu svetu tega floristično zelo bogatega predela. Na Mangartskem sedlu so poleg triadnih apnencev in dolomitov tudi jurski apnenci z roženci, kar omogoča pojavljanje razmeroma bogatih sestojev asociacije *Salicetum herbaceae*, ki je v Julijskih Alpah sicer redkost. Zanimiva so tudi travišča z *Juncus trifidus*. Udeleženci so si bili edini v mnenju, da gre za posebno združbo iz razreda *Caricetea curvulae*, v kateri raste kot posebnost za Julijske Alpe tudi *Pulsatilla alba*.

Približal se je čas opoldanskega počitka, ki smo ga imeli pri žal zaprti planinski koči. Morda pa je bilo še bolje tako, saj je bilo vreme izredno ugodno in primerno za piknik na prostem. Medtem ko smo stikali za rastlinami, nam je Soško gozdno gospodarstvo iz Tolmina pri koči pripravilo bogato kosilo, pri katerem res ni manjkalo prav ničesar. Razpoloženje, ki je bilo na višini že od jutra, se je še stopnjevalo in ni ga moglo pokvariti niti dejstvo, da sta sveži sneg in led na Mangartovi glavi mnogim onemogočila vzpon na vrh (2678 m), ki je bil sicer v načrtu. Po kosilu je del udeležencev odšel na bližnje Male Špice (2144 m, 2152 m) in spoznaval zlasti združbe *Seslerio-Caricetum sempervirentis* na strmem južnem pobočju ter *Gentiano-Caricetum firmae* in *Potentilletum nitidae* na izpostavljenem vršnem grebenu, drugi del pa se je posvetil botaniziranju v manj strmih predelih okoli planinske kočice. Tako se je dan neopazno prevesil v pozno popoldne in prišel je čas za spust v dolino. Še kratek postanek v združbi *Festucetum calvae*, pa smo se spet znašli v Bovcu. Večer je bil skoraj že v znamenju slovesa, po večerji pa smo s priložnostnim nagovorom prof. dr. E. Mayerja in spominskim darilom organizatorjev simpozija tudi počastili bližnjo osemdesetletnico prof. dr. A. Aichingerja.

Tudi zadnji dan, 27. julija, nas vreme ni izdalo. Potni načrt nas je silil k temu, da smo se skozi Trento le peljali, tako da si nismo mogli ogledati niti alpskega vrta »Juliana« niti izvira Soče in smo se peljali naravnost na Vršič. Po krajšem postanku in okrepčilu v Tičarjevem domu smo se razdelili. Ena skupina je ostala na Vršiču, odšla pod Prisojnik (na meliščih *Festucetum calvae*), nato pa se odpeljala skozi Kranjsko goro v Planico do Tamarja in se vrnila v Kranjsko goro. Druga skupina je imela pred seboj daljši pohod peš. Čez Vratca (1805 m), med potjo *Festucetum laxae* in *Seslerio-Caricetum sempervirentis*, je prišla na severno stran Mojstrovke in se ob poti na Sleme seznanila s floristično sestavo združbe rušja (*Rhodothamno-Rhododendretum hirsuti typicum*, *Rh.-Rh. laricetosum*) ter »snežno« vegetacijo na osojnih, vlažnih meliščih (*Potentillo brauneanae-Homogynatum discoloris*). Krajinsko izredno lepa in razgibana lovska steza je udeležence te skupine pripeljala na Grlo, s katerega so se spustili v skoraj povsem nedotaknjeno in prvobitno dolino Male Pišnice. Spoznali so alpski gozd bukve in trilistne vetrnice (*Anemone-Fagetum*) v raznih oblikah (*A.-F. laricetosum*, *typicum*, *myrtilletosum*). V pasu tega gozda, vendar na posebno strmih dolomitnih pobočjih, uspeva združba *Pinetum austroalpinum*; njen popis je bil napravljen že skoraj nad samo Kranjsko goro. Še prej pa je bilo na vrsti okrepčilo v prijazni lovski koči, ki je last Zavoda za gojitev divjadi »Triglav« na Bledu. V Kranjski gori sta se obe skupini spet sešli, vendar pa je bilo svidenje hkrati tudi že slovo. Vožnja do Ljubljane je hitro minila in tako se je pod večer 27. julija končalo še eno, 14. zborovanje Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije (T. Wraber).

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Mitteilungen der Ostalpin-Dinarischen pflanzensoziologischen Arbeitsgemeinschaft](#)

Jahr/Year: 1978

Band/Volume: [14_1978](#)

Autor(en)/Author(s): Puncer Ivo, Wraber Tone

Artikel/Article: [Kronika 14. Zborovanja 39-46](#)